

MISSIVA.com

BUTLLETÍ ELECTRÒNIC
TARRAGONA DE LA
GENEALOGIA,
SIGIL·LOGRAFIA,
NOBILIÀRIA

DE LA DELEGACIÓ DE
SOCIETAT CATALANA DE
HERÀLDICA,
VEXIL·LOGOLOGIA I
(SCGHSVN)

Any V / 2a. Època

4

gener de 2007

2

EDITORIAL

“En l’aniversari d’un gran arxiver”

3

ARTICLES

Manel Güell. “Els Gebelí, una nissaga entre Reus i Tarragona”

6

Francesc Escatllar Torrent. “Els Marrugat, ferrers, constructors de carros i negociants”

8

NOTÍCIES

9

RECENSIONS

S.J.ROVIRA. *La noblesa del Baix Camp al segle XVIII*; A.ENSENYAT. *El Cristóbal Colón històric...*; N.MEDRANO. “Els Gelambí...”; A.POYO. “Escuts heràldics de Vilafranca del Penedès (II)”; LL.LUCERO. “Joan Margarit...”; J.DUCH. “La baronia i comtat de Guimerà...”

13

AGENDA

Edita: Delegació de Tarragona de la SCGHSVN; **Coordinador:** Manel Güell (mguell@altanet.org)
Col laboradors: Josep M. T. Grau i Pujol, Roser Puig i Tàrrach, Jordi Rovira i Soriano, Ramon Rovira i Tubella, Pineda Vaquer Ferrando (IRMU); **Entitats col laboradores:** Institut Ramon Muntaner (IRMU); Reial Societat Arqueològica Tarraconense (RSAT), Arxiu Històric de la Diputació de Tarragona (AHDT), Arxiu Històric Arxidiocesà (AHA).

En l'aniversari d'un gran arxiver

Ara fa ben bé un any, ens deixava Mn. Salvador Ramon Vinyes, l'entranyable canonge de la seu tarragonina que regentà durant molts anys l'Arxiu Històric Arxidiocesà. No és aquest el lloc, ni tampoc ja el moment, per ressenyar la seva trajectòria, n'hi ha prou amb dir que a la seva fermesa de caràcter i de conviccions profundament religioses, s'imposava un notable intel·lecte i una saviesa, fruits de la seva llarga experiència, i que excel·lia, finalment, per la seva proverbial bonomia, trets aquests, que tots els qui el vam conèixer vam tenir ocasió de gaudir, sovint i amb generositat.

Ara fa un any que ens va deixar, i l'únic homenatge que ha rebut, llevat del testimoni sincer del dolor que ha causat el seu traspàs, i dels acostumats articles de pèsam a la premsa, ha estat la promesa de donar el seu nom a la sala de consultes del que durant tants anys fora el seu arxiu.

Ens agradaria pensar que l'homenatge que aquest pròcer de la cultura i de la història de Tarragona mereix, està encara per venir, abans en tot cas que el pas del temps acabi per enterrar definitivament el seu record.

ELS GEBELÍ, UNA NISSAGA ENTRE REUS I TARRAGONA

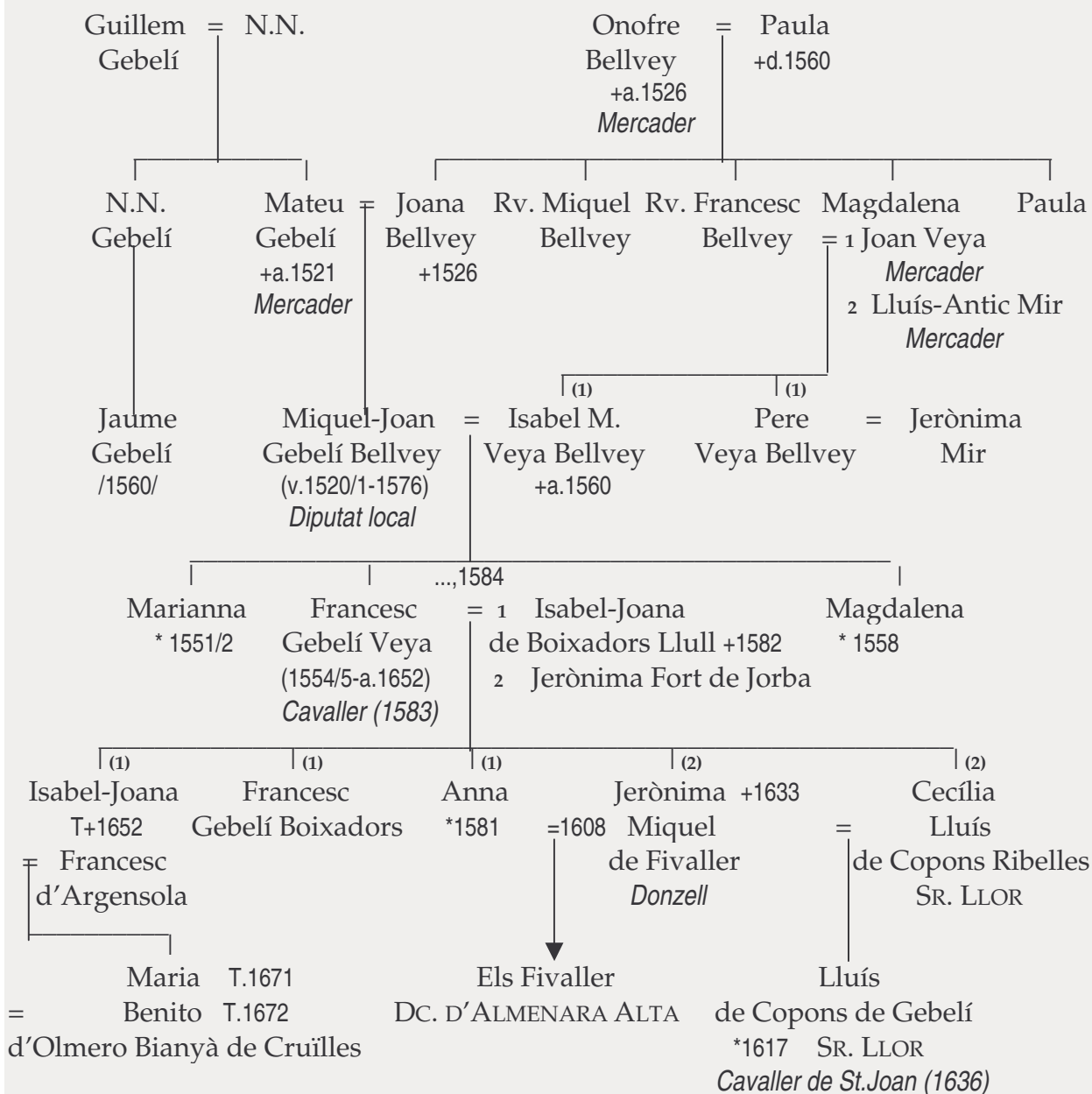
MANEL GÜELL
mguell@altanet.org

Una de les famílies patrícies de Tarragona menys conegudes, ha estat la dels Gebelí. Pot ser perquè s'escursà la descendència poc després d'accedir al màxim estament, o per la seva escassa participació a la vida política del país, la petja que van deixar els Gebelí ha estat bastant neulida, llevat en tot cas d'alguna activitat econòmica constatable en manuals notariais. J.GRAMUNT en fa quatre ratlles, exposant (amb encert) les quatre generacions del llinatge, aportant les poques dades bibliogràfiques que s'hi poden aplegar. Tanmateix, el cognom resta emmudit en les monografies sobre noblesa més recents, no apareix a l'obra de F.J.MORALES ROCA, ni tampoc en cap dels assajos locals del professor SALVADOR-J.ROVIRA I GÓMEZ[1].

Per trobar-ne quatre dades que ens permetessin avançar el canyamàs de l'arbre genealògic dels Gebelí, nosaltres hem acudit al camí més directe: l'Arxiu Genealògic del nostre enyorat consoci Pablo de Sàrraga i Samper, dipositat a l'ACA. Entre els centenars de capsos i milers de carpetes que va atresorar en la seva dilatada existència com a investigador, consten multitud de llinatges i famílies d'arreu de Catalunya, País Basc i Amèrica. Les comarques meridionals, no foren pas negligides per Sàrraga, i al seu arxiu consten molts dels llinatges residents al Camp de Tarragona, i/o a la capital. Gebelí n'és un d'ells (capsa núm. 144). Avui l'oferim en primícia, sense deixar de reconèixer-ne tot el mèrit a l'amic Pablo de Sàrraga, ja que, fet i fet, nosaltres pràcticament ens limitem a traslladar els seus apunts i notes, afegint-hi alguna cita o comentari ocasional, i ben poca cosa més.

Val a dir, que hem passat en net el grapat d'esquemes, dibuixos, aprícies, anotacions, buidatges, fotocòpies i demés material documental manuscrit, que es trobava a la camisa corresponent als Gebelí, procurant reunir i fusionar en un sol esquema totes les notícies possibles que se'n podien extraure. Hem filat prim en la interpretació de l'aplec de dades i notícies allí reunides, i confiem haver-ne tret una versió bastant encertada (si no ha estat així, en Pablo ens sabrà excusar...).

ELS GEBELÍ

ELS GEBELÍ (Reus, Tarragona i Barcelona) Mercaders i cavallers.

AG, 1526/1672, 6x32.

ACA, Arxiu Pablo de Sàrraga, capsa núm. 144, camisa "Gebelí"; GRAMUNT, JOSÉ. *Tarraco Gentilicia*.

Barcelona, 1961, p. 111; SALVAT Y BOVÉ, JUAN. *Tarragona antiga y moderna a través de su nomenclatura urbana*. Ed. facs. Tarragona, 1963, p. 100 i 249.

Pel testament de Guillem Gebelí, l'avantpassat més antic d'aquesta família, sabem que encara que era aveïnat a Reus, on morí, gaudia de la condició de ciutadà de Tarragona. A les seves últimes voluntats, es fa referència a una gestió administrativa que duia entre mans per tal d'obtenir una legitimació. Mostrava la seva voluntat de ser enterrat en diversos llocs, segons morís en un o en un altra. Si ho feia a Barcelona, volia ser sebollit al vas dels Coromines, al convent de Sant Francesc; si traspassava a Reus, al vas gran del mig de l'església del monestir de Jesús o del de Sant Francesc; si a Tarragona, al vas de la capella de Sant Tomàs, en el monestir dels Pares Predicadors. En aquest últim vas, era on també volia ser enterrat el fill, Mateu, cosa que ens fa pensar que ja comptava amb morir a la capital, i no en altre lloc. Ambdós testaments, estaven protocolitzats a la Cúria Comuna de Reus, però no n'apareix la data. El de Joana Bellvey, de 14 d'abril de 1526, ho estava davant del notari barceloní Andreu Miquel Mir, i el del seu fill Miquel-Joan Gebelí Bellvey, de 24 de maig de 1560, davant Lluís Rofet, també notari barceloní[2].

Els capitols matrimonials entre Miquel-Joan Gebelí i Isabel M. Veya Bellvey, es van protocolitzar davant del notari reusenc Joan Castellet, i els del seu fill Francesc de Gebelí Veya i Jerònima Fort de Jorba, d'1 de setembre de 1584, davant del notari Jaume Encuentra, de Barcelona. Els pares d'aquesta última, eren micer Francesc Fort Muntaner, donzell i doctor en drets de Barcelona, i Lucrècia de Jorba. La descendència de Francesc de Gebelí, està força controvertida als apunts manuscrits de Pablo de Sàrraga. Apareixen tres consorts, a les dues ja citades a l'esquema que reproduïm, s'hi afegeix una Jerònima de Gaver (mare de la filla Jerònima), que hem considerat es referia a Jerònima Fort, cosa per la qual, no li hem inclòs. A banda, trobarem un altre esquema amb la descendència de Francesc de Gebelí Veya i d'Isabel-Joana de Boixadors Llull, qui hem volgut considerar una primera esposa, donat que apuntava la seva mort el 1582, i els capitols amb la Fort eren de 1584. Aquesta Isabel-Joana de Boixadors Llull, era filla de Francesc de Boixadors d'Avinyó, senyor de Sant Miquel de Pontons, d'una branca borda dels senyors (i després comtes) de Savallà, i d'Isabel-Joana Llull, i va testar el 15 de desembre de 1581, davant Jeronim Talavera, notari barceloní, morint un any després[3].

Com a últim apuntament, i a títol personal, direm que Cecília de Gebelí Fort, és la nostra avantpassada número 5.405 en el Sossa-Stradonitz, i per tant, el treball de Pablo de Sàrraga ens ha resultat, de cop, quatre generacions més del nostre arbre genealògic particular.

[1] GRAMUNT, JOSÉ. *Tarraco Gentilicia*. Barcelona: [l'autor], 1968, p. 111; MORALES ROCA, FRANCISCO JOSÉ. *Próceres habilitados en las cortes del Principado de Cataluña, siglo XVII (1599-1713)*. II. Madrid: Hidalguía, 1983; ROVIRA I GÓMEZ, SALVADOR-J. *Els nobles del Baix Camp (segle*

XVII). Reus: Associació d'Estudis Reusencs, 2001; ROVIRA I GÓMEZ, SALVADOR-J. *Vells i Nous (Els Nobles de Tarragona al segle XVII)*. Tarragona: Centre d'Estudis Altafullencs, 2003; ROVIRA I GÓMEZ, SALVADOR-J. *Els nobles de Tarragona al segle XVI*. Tarragona: I.G.Gabriel

Gibert, 2003 (Pau de les Postals, 18), etc.

[2] Arxiu Històric de Protocols de Barcelona [= AHPB], *Notari Lluís Rofet*, Llibre 1r. de Testaments (1553/1581), s/f.

[3] FLUVIÀ, ARMAND DE. "Els Boixadors". en: GEC, III, 1971, p. 669; AHPB, *J.Talavera*, Llibre 1r. de Testaments, 1566/91, f. 53.

ELS MARRUGAT, FERRERS, CONSTRUCTORS DE CARROS I NEGOCIANTS

FRANCESC ESCATLLAR I TORRENT

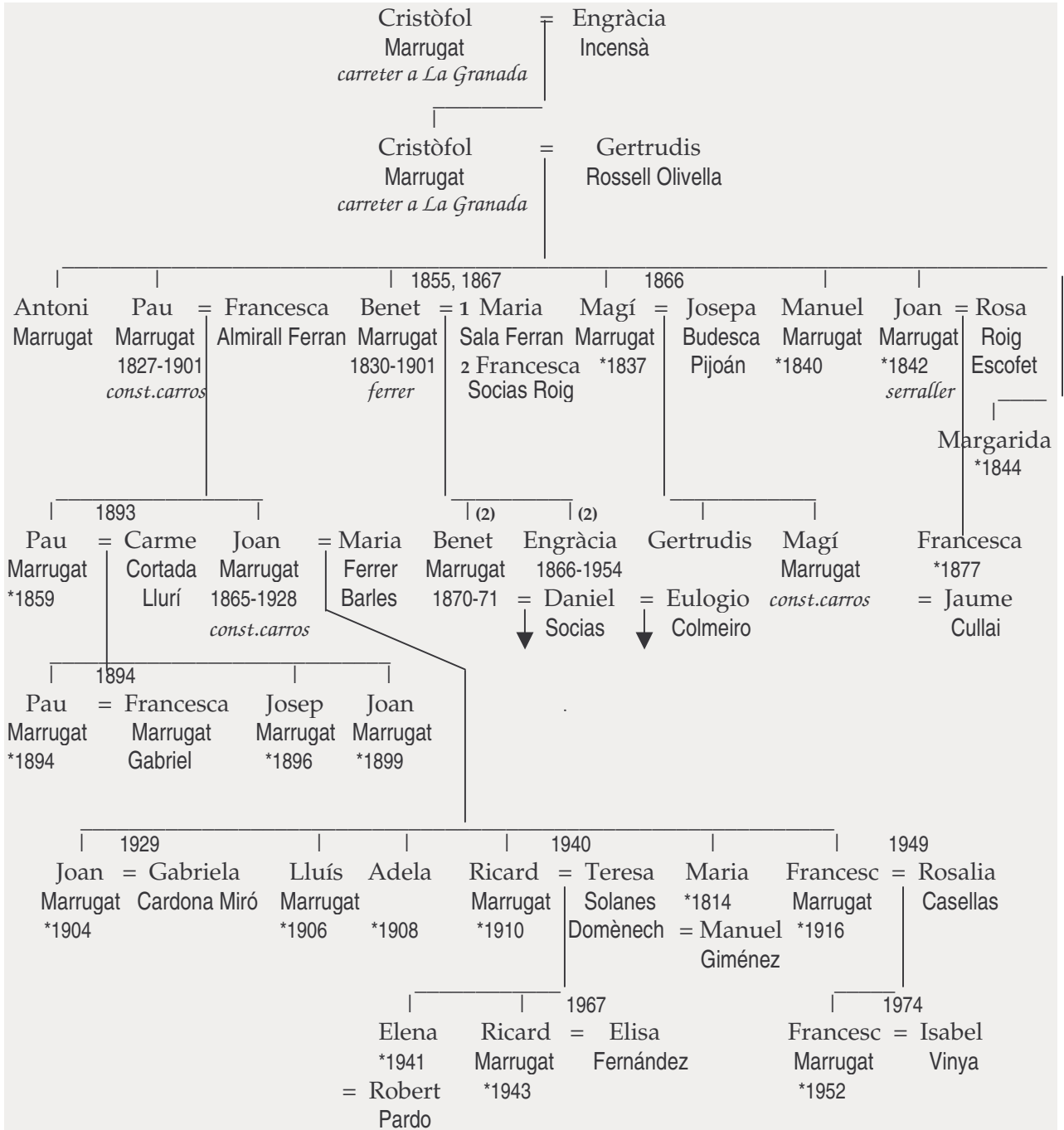
NOTA DE L'EDITOR :

El nostre col·laborador Escatllar, ens facilita l'esquema genealògic d'una nissaga tarragonina originària del Penedès, de la qual nosaltres ja en sabem alguna cosa, que ara podem afegir per complementar.

Els Marrugat tarragonins provenen del poble de La Granada, prop de Vilafranca del Penedès. La primera meitat del s. XIX, els germans Marrugat Rossell havien passat a Vilanova, des d'on es traslladaren a Tarragona, abans de 1868, continuant el negoci de construcció de carros. Formaven una veritable societat comandatària, que també tocava altres negocis afins. Pau, Benet i Magí Marrugat tenien contractat amb l'Ajuntament de Tarragona el servei de cotxes fúnebres local, servei que una vegada va resultar molt útil a l'Arquebisbe per traure de la ciutat un destacat cap carlí, amb l'ajut i connivència de Benet Marrugat (malgrat les seves fermes conviccions republicanes). Tots tres germans apareixen en un llistat de "*Militantes republicanos federales benévols*" (1868); Magí, era de la junta del "Centro Republicano Federal", amb local a la Rambla Nova; àdhuc es presentà a les eleccions municipals de 1870 pel partit Republicà. El 1881 i també el 1884, l'Ajuntament va voler rescindir-los el contracte i l'assumpte acabà als tribunals, que van afavorir els Marrugat anul·lant les diferents rescissions contractuals que pretenia el municipi. A més d'aquest servei, tenien, entre d'altres, el de recollida d'escombraries i deixalles, força rendible, ja que en venien la major part als pagesos dels voltants.

El negoci el continuà Pau Marrugat; Magí es feu sabater. Benet va ser representant d'una companyia d'extracció de letrines "*por el sistema Inodoro*", que va contractar l'Ajuntament tarragoní abans de 1884. També havia obert una botiga de ferreteria al carrer Sant Agustí, vers 1870, anant ell mateix a comprar el material a Barcelona, a cavall. Fou dels primers a innovar la fabricació en sèrie de peces de ferrer (claus, puntes, cargols, arandelles, martells, tenalles, etc.), tal i com havia vist que es feia a París. Amb el temps, el negoci el traspassà al seu gendre Daniel Socias de Llegat (1868-1920), i la ferreteria passà a conèixer-se com Ferreteria Socias, éssent unes de les més importants de la província, ja que arribà a tenir en nòmina més d'una vintena d'empleats. Tancà l'any 1979, i el 2002 el titular de l'empresa diposità el fons documental a l'AHT.

AHDT, *Actes de la Comissió Provincial de 1881*, p. 197, 218 i 383, 1884, p. 17 i 1891, p. 91; GÜELL I JUNKERT, MANEL. "Centenari d'un conegut cognom a Tarragona: els Socias". *Paratge Tarragoní*, 5 (octubre 1989) 5-8; HERAS CABALLERO, PEDRO ANTONIO. *El sexenio democrático en la ciudad de Tarragona (1868-1874)*. Tarragona: Edicions El Mèdol, 1994, p. 122, 169, 194 i 299.

ELS MARRUGAT (La Granada, Vilanova i la Geltrú, Tarragona) Ferrers, Constructors de carros i negociants.
AG, 1827/1974, 6x48.
 Fonts: AHAT, *Sacramentals de Tarragona* ; Arxiu Parroquial de Vilanova i la Geltrú [APVG], *Sacramentals*.

NOTÍCIES

Conferència sobre antroponímia a Girona

Dissabte 25 de novembre de 2006, va celebrar-se a les instal·lacions de l'Arxiu Històric de Girona, la conferència que sota el títol de "La toponímia i antroponímia de les terres gironines", va donar l'enginyer de camins i llicenciat en Econòmiques Josep M. Albaigès, autor de nombrosos estudis sobre noms personals. L'acte, organitzat pel Grup de Recerca Demogràfica i Genealògica, s'esdevingué a les 10:30h., i l'assistència va ser lliure.

Els catalans ja no som majoria (onomàstica) a Catalunya

L'últim estudi, publicat a la premsa, sobre els cognoms més freqüents a Catalunya, ens ha donat unes xifres preocupants pel que fa al manteniment dels trets culturals i onomàstics més característics del nostre país. Els vuit cognoms més nombrosos, no són d'origen català, sinó d'àmbit hispànic. El primer, García, ja el coneixíem com a tal, i la resta, tenen el característic acabament amb l'"ez" que denota el seu origen forani. Als molts catalans de més d'una i de dues generacions que duen cognom d'origen peninsular, s'hi han sumat darrerament els immigrants d'origen transatlàntic, suficients per desbancar qualsevol dels cognoms d'arrel catalana, fins al puesto núm. 9 (ocupat pel cognom Vila). La proclamada diversitat cultural, necessària i elogiada, sembla jugar, en aquest sentit, contra de la tradició i la identitat del país, almenys, les que han conegut els nostres grans.

Butlletí *Contrafort*

El Centre d'Estudis de la Conca de Barberà acaba de treure el segon número del butlletí informatiu de recerca en ciències socials *Contrafort*. En aquesta ocasió s'ofereixen notícies sobre els tres arxius de la comarca (Comarcal, Poblet i Tarradellas), el Museu Comarcal de Montblanc i el de la Vida Rural de l'Espluga, les publicacions recents i en premsa que afecten el nostre territori, els ajuts a la investigació, convocatòries de Jornades i Congressos, etc. En total té quatre pàgines i el tiratge ha estat de mil exemplars, l'edició ha estat finançada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i s'ha enviat als socis de l'entitat i a diferents centres de documentació de la demarcació.

RECENSIONS

* Darrera de cada esment a un gràfic d'informació genealògica, hi afegim, codificades, unes dades mínimes que identifiquen la modalitat gràfica: AG = *Arbre Genealògic (AGs, simplificat)*, TBV = *Taula Bilineal Vertical*; TC = *Taula de Costats*; TUV = *Taula Unilineal Vertical*, TVD = *Taula Vertical Desplegada*, TBGI = *Taula Bilineal per Generacions Invertides*, TA = *Taula d'Aboville*, TDH = *Taula Descendent Horizontal*, TES = *Taula de l'Escala*, TEX = *Taula d'Exponents*, THO = *Taula Horizontal Ordinària*, TMT = *Taula de Merges de Tupigny*. A continuació, hi posem les dates extremes, separades per una barra i, finalment, el nombre de generacions pel de membres que hi ha, separats per un 'x'.

ROVIRA I GÓMEZ, SALVADOR-J. *La noblesa del Baix Camp al segle XVIII*. Reus: Estudis Reusencs, 2006, 203 p.

Nova aportació del professor Rovira Gómez que recupera, aquest cop, la part de la noblesa camptarragonina de l'òrbita reusenca. Sobre aquesta comarca, Rovira ja havia publicat dos assaigs sobre la noblesa reusenca d'època moderna (Tarragona: Diputació, 1994; Reus: Associació d'Estudis Reusencs, 2001), a més de diversos articles (sobre els Bofarull, els Freixes, etc.), així doncs, mancava aquest volum per completar una trilogia sobre el primer estament a Reus, trilogia que també ha aplicat a d'altres comarques importants, com Tarragona o Tortosa. Rovira Gómez no fa altra cosa que posar novament a l'abast del lector i de l'interessat l'experiència acumulada d'un mestratge en el rescat d'aquest llinatges de la petita noblesa comarcana meridional.

Fidel a l'estructura que ha caracteritzat les seves anteriors aportacions, es pot dir que divideix en dos blocs el llibre, un primer dedicat a escatir l'evolució familiar i genealògica de cada un dels llinatges, per ordre alfabètic, subdividint-los això sí, en diversos apartats:

- La noblesa d'origen anterior: Els Barberà (p. 21, 25, 26 i 29: AG, 1169/1799, 7x133), els Barreter (p. 37-39), els Benavent (p. 39-40), els Carreres (40-42), els Compte (42-46), els Fort (46-47), els Gendre (47-48), els Grau (49-50), els Homdedéu (53: AG, 1746/1784, 4x20), els Llar (56: AG, 1659/1728, 5x22), els Nebot (62: AG, 1661/1789, 6x35), els Oller (70: AG, 1676/1752, 5x25), els Pedret (72-73), els Peyrí (73-74), els Porta (75: AG, 1717/1800, 5x35), els Pujol (81: AG, 1702/1786, 5x19), els Simó (87: AG, 1632/1809, 4x37), els Toda (94-97), els Torrell (97-98) i els Torroja (9-101).
- La noblesa creada per l'arxiduc-rei: els Folc (113-115), els Grasses (122: AG, 1635/1804, 5x51), els Magrinyà (161: AG, [f. S.XVII]/1776, 4x11), els Mestres (126-127), els Viles (127-129) i els Vives (129-130).

- La noblesa creada pels Borbó: els Blai (111-112 i 135: AG, 1759/1779, 4x17), els Dalmau (112-113 i 138: AG, 1702/1879, 6x46), els Figueres (144: AG, 1778, 4x15), els Gavaldà (115-116 i 148: AG, 1739/1790, 6x22), els Guardiola (164: AG, 1702/1798, 5x34) i els Miró (127 i 162-168).

L'altra part de la monografia, la dedica a complementar la primera amb un seguit d'aspectes força interessants, com ara la participació dels membres de l'estament que ens ocupa en la Guerra de Successió i en la Guerra Gran, les fidelitats que van seguir i el comportament que van tenir quan el país els hi va exigir un sacrifici que no podia ser més d'acord amb la seva posició i idiosincràcia social. També, llurs actuacions de caire civil, cultural i polític, destacadament en els camps de les arts, la milícia i el municipi. Els fèus que ensenyoriren, constitueixen un dels capítols més significatius del llibre, i ve a ser magnífic botó de mostra de les actituds i de la mentalitat il·lustrada d'una aristocràcia provincial, perfectament extrapolable a qualsevol altra indret de la Catalunya d'aquells temps.

La cloenda i una relació dels fonts documentals treballats i de la bibliografia consultada, posen punt i final a una monografia sobre la noblesa camptarragonina en la línia de qualitat i rigurositat a les que ja ens té acostumats el professor Rovira Gómez, i que es feia força necessària donat l'auge econòmic, comercial i polític que experimentà Reus a partir de la II lustració.

[MG]

www.perso.wanadoo.es/ccehin/

“Cercle Català d'Estudis Hieràrdics i Nobiliaris”

S'intitulen “Cercle Català d'Estudis Heràrdics i Nobiliaris”, i a la seva web consten com a “*entitat cultural sense ànim de lucre*”, al servei de l'estudi de l'Heràrdica. La site, està guarnida de diversos escuts, tots a color. Comencen reproduint la bandera de Santa Eulàlia, l'escut de l'Ordre dels Mercedaris i un mapa dels Països Catalans, i segueixen amb l'escut de l'Ordre de Sant Agustí, el del llinatge Esteve, i una bonica cimera o elm. Expliquen l'etimologia del terme ‘Heràrdica’, i s'extenen en els objectius que persegueix la seva entitat, bàsicament l'estudi de la ciència heràrdica, i el seu impuls i promoció arreu dels Països Catalans.

La segona meitat de la web continua amb la reproducció de diversos escuts catalans i la creu de Sant Jordi. Més avall, ofereix els escudets dels llinatges corresponents als Nou Barons de la Fama (Alemany, Anglesola, Cervelló, Cervera, Erill, Mataplana, Montcada, Pinós i Ribelles), i clou amb un llistat d'altres webs afins on es pot linkar: el Patronat de Sant Galderic, el Capítol de Germans Cavallers de Sant Ermengol, el Centre d'Investigació i Documentació Medieval de Catalunya, la revista “Pedra Seca”, etc.

El CCEHN, te l'adreça oficial a l'apartat de correus 19.100 (08.080 – BARCELONA), contesta als telèfons 933-521 275 i 620 023 826, i també compta amb una adreça electrònica: ccehin@wanadoo.es

[MG]

Genealogia

ENSENYAT DE VILLALONGA, ALFONSO. *El Cristóbal Colón histórico*. Valladolid: Ayuntamiento, 2006, 730 p.

“Documentada y detallada biografía de Cristóbal Colón a cargo de un historiador que deja claro desde el inicio de la obra la filiación genovesa del navegante y evita polémicos tópicos al respecto, a la vez que ofrece un importante caudal de información”.

[Clío, 59, p. 101]

[Historia 16, 364, p. 123]

MEDRANO I TORRES, NÚRIA. “Els Gelambí. Una família de músics entre Alcover, Montblanc i Valls (ca.1815-1991)”. *Butlletí. Centre d'estudis Alcoverencs*, 106 (abril-juny 2004[novembre 2006]) 10-22.

Breu ressenya que aplega les notícies que sobre els músics Gelambí, van sorgir de l'elaboració del treball de recerca *Dels Coletos als Yankis. Un segle d'agrupacions instrumentals a Montblanc (1844-1936)*. Es dona notícia d'un segle i mig de la nissaga: Francesc Gelambí Martí, Joan Gelambí Pallisé, Francesc Gelambí Dalmau, Joan Gelambí Barberà i, finalment, Josep Gelambí Sans. Es destaquen les notícies i virtuts musicals dels seus membres, però al final l'esquema genealògic que permetés veure amb claretat la relació de parentiu de tots ells, brilla per la seva absència.

[MG]

Heràldica

POYO I CREIXENTÍ, ANTONI. “Escuts heràldics de Vilafranca del Penedès (i II)”. *Del Penedès. Publicació de l'Institut d'Estudis Penedesencs*, 13 (Hivern 2005-2006) 33-46.

Segona entrega de l'extens treball d'aquest heraldista, centrat en censar tots els escuts heràldics de Vilafranca del Penedès. En aquests segona part, aborda el tema dels segells, analitzant amb cura les regestes que presenten i

reproduïnt-ne una decena en blanc i negre (extrets de la Sigilografia Catalana de F.de Segarra). Als darrers apartats, exposa un seguit de reflexions i aclariments al voltant de l'armorial vilafranquí i de diversos aspectes de l'heràldica, i acaba amb una relació d'arxius consultats i bibliografia.

[MG]

Nobiliària

LUCERO COMAS, LLUÍS. “Joan Margarit. Un cardenal gironí del Renaixement”. *Revista de Girona*, 238 (setembre-octubre 2006) 60-88.

Dossier compost de diversos articles al voltant de la figura del cardenal gironí Joan Margarit, que toquen alguns aspectes d'aquest interessant personatge: el seu lloc d'origen (el castell de Sant Gregori), la seva trajectòria intel·lectual, com a humanista i com a literat, etc., i també la seva vinculació amb l'estudi general. El dossier no clou sense cedir algunes pàgines en homenatge al principal impulsor dels estudis sobre el Cardenal gironí, l'hispanista Robert Brian Tate.

[MG]

DUCH MAS, JOAN. “La baronia i el comtat de Guimerà”. *Urtx. Revista Cultural de l'Urgell*, 19 (2006) 83-104.

Article sobre l'evolució de la baronia de Guimerà, des del segle XII fins a l'assoliment del títol comtal (1599), centrat en el seu patrimoni arquitectònic, i complementat amb gran aparell d'imatges en blanc i negre del castell, d'escuts heràldics i d'edificis religiosos. La segona part del treball està dedicat a l'actual comte, Carles Caro y Vázquez, i a l'interessant procés administratiu per rehabilitar el títol en favor seu, competint entre d'altres que el pretenien, amb la duquesa d'Alba. L'expedient tramitat al Ministeri de Justícia exposa la línia successòria del títol des de 1888.

[MG]

ANTON PELAYO, JAVIER;
JIMÉNEZ SUREDA,
MONTSERRAT. *La memòria de
pedra. Les làpides sepulcrales
del pla de la catedral de
Girona*. Girona: Diputació,
2006, 332 p.

ARRANZ, LUIS. “Un tal
Cristóbal Colón, descubridor”.
La Aventura de la Historia, 91
(mayo 2006) 56-57.

ARRANZ, LUIS. “La herencia”.
La Aventura de la Historia, 91
(mayo 2006) 90-95.

CASAS CASTELLS, ELENA.
*Reyes de España. Desde los
primeros reyes godos hasta
hoy*. Córdoba: Editorial Libsa,
2006, 447 p.

CEBRIÁN, JUAN ANTONIO. *Los
Borgia. Historia de una
ambición*. Madrid: Ediciones
Temas de Hoy, 2006, 260 p.

DEMADE, JULIEN. “Parenté,
noblesse et échec de la genèse
de l’État. Le cas allemand ». *Annales, Histoire, Sciences
Sociales*, 3 (mai-juin 2006)
609-631.

DÍEZ DE DURANA ORTÍZ DE
URBINA, JOSÉ RAMÓN. *La otra
nobleza. Escuderos e hidalgos
sin nombre y sin historia.
Hidalgos e hidalguía universal
en el País Vasco al final de la
Edad Media (1250-1525)*. s.l.:
Servicio Editorial. Universidad
del País Vasco / Euskal
Herriko Unibertsitatea, 2004,
366 p.

FERNÁNDEZ, FÁTIMA REGINA.
*Sociedade e poder ha baixa
idade media portuguesa. Dos
Azevedo dos Vilhena; as
familias da nobreza medieval
portuguesa*. Caritiba (Brasil):
UPFR, 2003, 371 p.

FERNÁNDEZ ÁLVAREZ,
MANUEL. *La gran aventura de
Cristóbal Colón*. Madrid:
Espasa Calpe, 2006, 351 p.

FERNÁNDEZ LUZÓN,
ANTONIO. “Los Borgia. Entre
el cielo y el infierno”. *Clío*, 60
(octubre 2006) 90-98.

FLECKENSTEIN, J. *La
caballería y el mundo
caballeresco*. Madrid: Siglo
XXI / Real Maestranza de la
Caballería de Ronda / F.C.
Nobleza Española, 2006, 245 p.

GARCÍA CÁRCCEL, RICARDO.
“Piedra de escándalo [Els
Borgia]”. *La Aventura de la
Historia*, 96 (octubre 2006) 32-
34.

GARCÍA HERNAN, ENRIQUE.
“Un santo en casa. Francisco
de Borja”. *La Aventura de la
Historia*, 96 (octubre 2006) 52-
58.

GRAU PUJOL, JOSEP M.T.;
PUIG TÀRRECH, ROSER.
“Migració d’alcoverencs a
Montblanc a finals del segle
XIX”. *Butlletí. Centre
d’Estudis Alcoverencs*, 105,
(gener-març 2004[novembre
2006]) 4-6.

MARIMON, SÍLVIA. “Qui era
Cristòfor Colom?”. *Sapiens*, 49
(nov. 06) 20-27.

MARTOS, ANA. *Los 7 Borgia.
Una historia de ambición,
refinamiento y perversidad*.
Madrid: Ediciones Nowtilus,
2006, 399 p.

MIRA, JOAN F. “Familia de
leyenda [Els Borgia]”. *La
Aventura de la Historia*, 96
(octubre 2006) 47-51.

NASSIET, MICHEL. “Parenté et
pouvoir local en Méditerranée
occidentale ». *Annales,
Histoire, Sciences Sociales*, 3
(mai-juin 2006) 633-645.

NAVARRO, MIGUEL. « Calixto
III y Alejandro VI. Papas de
hierro ». *La Aventura de la
Historia*, 96 (octubre 2006) 40-
45.

PABLO MARTÍNEZ, LUIS. “De
Borja a Borgia”. *La Aventura
de la Historia*, 96 (octubre
2006) 37-39.

STAHULJAK, ZRINKA.
*Bloodless Genealogies of the
French Middle Ages.
Translatio Kingships and
metaphor*. Gainesville-
Tallahassee-Tampa-Boca
Ratón-Pansacola-Orlando-
Jacksonville-Ft. Meyers. U.P.
of Florida, 2005, I vol., 242 p.

VINYOLES, TERESA y COMAS,
MIREIA. *Estefanía Carròs y de
Mur (ca. 1455-1511)*. Madrid:
Ediciones del Orto, 2004, 92 p.

A G E N D A

Curs Superior de Genealogia, 2006-2007. Tutoria de projectes personals d'investigació genealògica

(Sant Cugat del Vallès, abril 2006 – març 2007)

Organitza: SCGHSVN.

Dates i horaris: Curs impartit per internet, d'abril de 2006 a març de 2007, amb tutoria permanent, i sessions presencials durant el matí de dos dissabtes alterns de cada mes.

Contingut:

- Disseny d'un projecte d'investigació genealògica personalitzat per a cada alumne.
- Planificació de l'investigació i control del temps de realització del treball.
- Tutoria i assessorament personalitzat en la fase de recerca.
- Tècniques de treball i metodologia de la investigació genealògica.
- Direcció del projecte en funció dels objectius.
- Elaboració d'arbres i taules genealògiques.
- Redacció de textos genealògics.
- Coneixement dels centres de recerca bibliogràfica del país.
- Eines de recerca documental en arxius i bibliogràfica.
- Guiatge pormenoritzat de la fase de presentació de resultats.
- Presentació escrita i oral (i defensa si s'escau) dels resultats globals o parcials de l'estudi davant d'un tribunal, en un congrés científic.

Professor: Valerià C. Labara Ballestar.

Requisits alumnes: Ser soci i diplomat en Genealogia. Places limitades.

Quota: 475 €.

[www.scgenealogia.org]

V Col loqui d'Estudis Transpirinencs: “Els poders locals als Pirineus: política, societat i cultura”

(Areny de Noguera –Ribagorça-, 5-7 d'octubre de 2007)

Text introductori:

El V Col loqui d'Estudis Transpirinencs emprèn un nou camí amb l'inici de la seva itinerància. Així, la Ribagorça esdevé el primer relleu de Núria per a donar veu a les diverses qüestions que toquen directament les valls pirinenques, des del Mediterrani fins a l'Atlàntic o de Nord a Sud. El títol escollit per a la trobada del 2007 a Areny de Noguera (“Els poders locals al Pirineu: política, societat i cultura”) té com a voluntat obrir un debat públic des del món de la recerca fins a la societat civil per a entendre l'evolució actual del Pirineu en totes les seves vessants. Per això, l'estudi de les formes de poder local des de l'època medieval fins al segle XXI ha de servir per donar llum a incongruències, contradiccions i possibilitats del món actual. Els puntals d'aquestes conferències i debats se centraran en la política, la societat i la cultura. L'explicació d'un passat, dels lligams entre valls, del desenvolupament del poder comtal, o l'arrelament d'un present de modernitat on les estructures han de tenir un seguiment de control vertical són alguns dels elements que poden haver promogut formes alternatives d'autogestió i una reinvençió dels poders.

Àmbits temàtics:

El col loqui s'organitzarà a l'entorn de tres grans eixos o àmbits temàtics que centraran i delimitaran les principals ponències o conferències marc del col loqui i, alhora, de les diverses comunicacions que puguin presentar-s'hi:

1. LES FORMES DEL PODER LOCAL A LES VALLS PIRINENQUES: ORÍGENS I EVOLUCIÓ

Les formes de poder actual que trobem a les valls pirinenques, sigui l'Estat que sigui, troben el seu origen en **la formació dels poders locals des de l'època medieval**. Els acords de lligues i patzeries serien la mostra de voluntat d'enteniment per a tirar endavant les seves societats. **La llengua, les tradicions o les guerres sorgides arran de l'enfortiment dels Estats a l'època moderna són alguns elements necessaris per entendre la diversitat de poders locals i la seva interacció amb la societat pirinenca**. La seva evolució ha estat fonamental per entendre l'assentament de grups socials, l'enfortiment dels poders centrals o les febleses econòmiques.

2. CULTURA POLÍTICA I SOCIAL DEL MÓN RURAL EN L'ACTUALITAT

La millor manera d'entendre els fonaments i les possibilitats dels poders polítics pirinencs en el món actual és partir dels orígens i sobretot de **l'entorn físic i cultural**. Aquests elements són a **l'arrel de la cultura política que es va construir**. La diversitat de privilegis i drets de les valls que han subsistit fins avui dia són un altre dels elements fonamentals que intercedeixen en les peculiaritats de la societat. Heterogeneïtat o similituds? Aquesta pregunta tradueix el com i el perquè del funcionament sociopolític del món pirinenc en l'actualitat.

3. ELS NOUS NUCLIS DE PODER: CONTINUÏTATS, REINVENCIONS I NOUS MODELS

Les noves bases establertes a partir de la base política desenvolupada essencialment al segle XX ha permès **l'establiment de formes de poder que emanen d'una incipient democràcia contemporània**. A partir d'aquí, les portes que s'han anat obrint han donat embranzida a col lectivitats socials i populars que abans no havien tingut veu. Però, alhora, també els detentors tradicionals del poder han hagut de reinventar-se per a subsistir o desaparèixer. **El difícil equilibri que s'està establint és un dels pilars del progrés dels nous models de poder i gestió que s'està produint des del cor de la societat en direcció de la (auto)política i la (auto)cultura**. Resta saber si els nuclis

promotors gaudeixen d'una capacitat plena o queden lligats a un sistema centralitzat de difícil esquinçament.

Les comunicacions:

Els interessats en participar en aquest col·loqui mitjançant la presentació d'una comunicació poden enviar les seves propostes en forma de resum, amb una extensió màxima d'entre 1.500 i 2.000 caràcters. El termini per presentar aquests **resums és el 13 d'abril de 2007**. Cal trametre el resum a l'adreça de correu electrònic i la butlleta d'inscripció per correu ordinari o per fax a l'Institut Ramon Muntaner:

Institut Ramon Muntaner. *Fundació Privada dels centres d'estudis de Parla Catalana*
Mas de la Coixa, Rotonda Eix de l'Ebre, s/n.
43770 Móra la Nova
Tel: 977 401757
Fax: 977 414053
Adreça electrònica: mcarme@irmu.org

El termini per lliurar el text definitiu, que haurà de tenir una extensió d'entre 21.000 i 25.000 caràcters, és el 30 d'agost de 2007.

Per a facilitar l'assistència al col·loqui, l'organització oferirà opcions d'allotjament i de restaurant. L'organització està estudiant la possibilitat d'oferir beques (inscripció i allotjament) als participants

Organització:

Centre d'Estudis Ribagorçans
Diputació de Girona
Patronat Francesc Eiximenis
Institut Ramon Muntaner

Col·laboració:

Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès
Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana

Secretaria del Col·loqui:

Institut Ramon Muntaner. *Fundació Privada dels centres d'estudis de Parla Catalana*
Tel. 977 401757/Fax 977 414053
Adreça electrònica: mcarme@irmu.org
Informació: www.irmu.org

Convocatòria de treballs per publicar a *El Baluard* (Sarral)

L'any 2007 amb motiu de la celebració del 25è aniversari de la revista *El Baluard* es preveu l'edició d'un nou Recull de Treballs, el IV.

Organitza: El Baluard, Sarral.

Tema: Lliure, relatiu a Sarral o als serralencs.

Termini: De presentació d'originals: 30 de juny del 2007

Data d'aparició de la miscel·lània: Desembre de 2007.

Recepció dels treballs: rpuig@tinet.fut.es i fgraupuig@telefonica.net

[JMTGP]

Missiva.com no es considera responsable de l'opinió, tendència ideològica o contingut empíric que puguin semblar indicar o expressin els articles i col laboracions que ciberpublica. Missiva.com és un projecte personal, pensat, dissenyat, desenvolupat, omplert i gestionat per Manel Güell amb ajut dels seus col laboradors, oferint un espai web de contingut semiobert per acollir tota participació capaç d'aportar informació, debat, crítica, suggeriments, etc., amb els quals ampliar el coneixement de les ciències de les que s'ocupa la SCGHSVN. Existeix, en tot cas, el compromís tàcit de rigorositat pel que fa al tema de citació i referències bibliogràfiques, compromís que s'exigeix a tot col laborador que hi vulgui publicar. Aquesta publicació és gratuïta per a tots els socis de la SCGHSVN i demés interessats; no es cobra preu ni retribució, ni tampoc es paga cap aportació.

Missiva.com penjarà la revista a la site de la SCGHSVN, però no es fa responsable dels possibles danys ocasionats per interferències, desconexions, virus informàtics, avaries telefòniques, sobrecàrregues, retrassos o bloquejos de la xarxa, o altres perjudicis del sistema electrònic, ni molt menys dels danys que puguin causar terceres persones mitjançant il·legítimes intromissions, fóra del nostre absolut control.

www.scgenealogia.org